

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 145/13

V Luxembourg, 7. novembra 2013

Sodba v združenih zadevah C-199/12, C-200/12 in C-201/12
X, Y, Z proti Minister voor Immigratie en Asiel

Homoseksualni prosilci za azil so lahko določena družbena skupina, ki jo je mogoče preganjati zaradi spolne usmeritve

V teh okoliščinah lahko obstoj kazni zapora v izvorni državi, s katero se kaznujejo homoseksualna dejanja, sam po sebi pomeni dejanje preganjanja, če se ta kazen dejansko uporablja.

V skladu z evropsko direktivo¹, ki napotuje na določbe Ženevske konvencije², se lahko kateri koli državljani tretje države, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem, osnovanem na rasi, veri, narodni pripadnosti, pripadnosti določeni „družbeni skupini“, nahaja izven države, katere državljani so, in ne more, ali zaradi takšnega strahu noče uživati varstva te države, sklicuje na status begunca. V teh okoliščinah morajo biti dejanja preganjanja po svoji naravi in zaradi svojega ponavljanja dovolj resna, da pomenijo hudo kršitev temeljnih človekovih pravic.

X, Y in Z so državljani Sierre Leone, Ugande oziroma Senegala. Želijo priznanje statusa begunca na Nizozemskem, tako da trdijo, da jih je utemeljeno strah preganjanja v izvornih državah zaradi spolne usmerjenosti. V teh treh državah so namreč homoseksualna dejanja kazniva dejanja, za katera so predpisane stroge kazni, v nekaterih primerih celo dosmrtni zapor.

Nizozemski Raad van State (vrhovno upravno sodišče, Nizozemska), ki v zadevah odloča na zadnji stopnji, je Sodišču predložilo vprašanja v zvezi s presojo prošnji za priznanje statusa begunca na podlagi določb Direktive. Nacionalno sodišče Sodišče sprašuje, ali je mogoče šteti, da so državljani tretjih držav, ki so homoseksualci, „določena družbena skupina“ v smislu Direktive. Sprašuje tudi, kako morajo nacionalni organi v teh okoliščinah presojati, kaj pomeni dejanje preganjanja homoseksualnih dejavnosti, in ali lahko kaznovanje teh dejavnosti v izvorni državi prosilca, ki lahko vodi do zaporne kazni, pomeni preganjanje.

Sodišče je v sodbi s tega dne najprej ugotovilo, da ni sporno, da je spolna usmeritev osebe tako temeljnega pomena za njeno identiteto, da se oseba ne sme prisiliti, naj se ji odreče. Sodišče glede tega priznava, da je mogoče na podlagi obstoja kazenske zakonodaje, ki se nanaša posebej na homoseksualne osebe, mogoče ugotoviti, da te osebe sestavljajo posebno skupino, ki jo družba, ki jo obkroža, dojema kot različno.

Vendar kršitev temeljnih pravic pomeni preganjanje v smislu Ženevske konvencije le, če je dovolj huda. Vsakršna kršitev temeljnih pravic homoseksualnega prosilca za azil torej ne bo nujno tako huda. V teh okoliščinah zgolj obstoja zakonodaje, v skladu s katero se kaznujejo homoseksualna dejanja, ni mogoče šteti za tako resen poseg, da je mogoče šteti, da to pomeni preganjanje v smislu Direktive. Zaporna kazen, s katero se kaznujejo homoseksualna dejanja, pa lahko že sama po sebi pomeni dejanje preganjanja, če se dejansko uporablja.

V teh okoliščinah morajo nacionalni organi, če se prosilec za azil sklicuje na to, da v njegovi izvorni državi obstaja zakonodaja, po kateri so homoseksualna dejanja kazniva, preizkusiti vsa upoštevana

¹ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

² Konvencija o statusu beguncev, podpisana v Ženevi 28. julija 1951, Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954), je začela veljati 22. aprila 1954. Dopolnjena je bila s Protokolom o statusu beguncev, ki je bil sklenjen v New Yorku 31. januarja 1967 in je začel veljati 4. oktobra 1967.

dejstva, ki se nanašajo na to izvorno državo, vključno z njenimi zakoni in predpisi ter načinom njihovega izvajanja. Pri tem preizkusu morajo navedeni organi med drugim ugotoviti, ali se v izvorni državi prosilca zaporna kazen uporablja v praksi.

Sodišče na vprašanje, ali je razumno pričakovati, da prosilec za azil, da bi se izognil preganjanju, prikriva homoseksualnost v svoji izvorni državi ali zadržano izraža to spolno usmerjenost, odgovarja nikalno. Ugotavlja, da je to, da se od članov družbene skupine, ki jim je skupna enaka spolna usmerjenost, zahteva, da to usmerjenost prikrivajo, v nasprotju s samim priznanjem lastnosti, ki je tako temeljnega pomena za identiteto, da od zadevnih oseb ni mogoče zahtevati, da se ji odrečejo. Sodišče meni, da torej ni dovoljeno pričakovati, da prosilec za azil prikriva svojo homoseksualnost v svoji izvorni državi, da bi se izognil preganjanju.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na spletnem mestu [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106